

EL POBLE CATALÀ

PUBLICA UN NÚMERO CADA SETMANA

Redacció y Administració: ESCUDELLERS, 33, principal

DISSABTE, 14 JANER DE 1905

ANY II * * BARCELONA * * NÚM. 10

PREU D'UN NÚMERO SOLT: DÈU CENTIMS

SUSCRIPCIÓ: UNA PESSETA TRIMESTRE

L'OBRA PATRIOTICA

Les eleccions del vinent mars hauran de constituir una experiència de molta importància per la causa catalana.

No hi infiltrarà el seu anhel l'esperit nacionalista. No s'hi presentaran agermanats els diferents matissos de la mentalitat catalana. No s'hi exercitarà l'acció del nostre poble, fort per la coesió del seu estol patriòtic, gran poble ideal que'l mouen.

Sols hi pendrà part el grup conservador que s'ha creat sobtadament pel contacte del Rei y En Maura ab Catalunya. Hi ajudaran poc o molt els elements econòmics que's sortiren de pollaguer l'any passat, els elements anomenats neutres, als quals el règim y la dinastia vigents merexen insòlits afectes y estranyes simpaties. Y's procurarà donar vida y empena a la lluita accentuant l'antagonisme ab el bloc republicà, exagerant els perills de la demagogia, acoblant els porcs egoïsmes de les classes riques, deixant que persisteixi el malenç segons el qual la causa catalana es fonamentalment conservadora y regressiva.

No acudiràn als comicis ni'l matis conservador ab aspiració moderna, ni'l matis lliberal ab esperit amplemant tolerant. Sense intervenció en la direcció electoral y en les candidatures, aquets matissos aplicaran el seu treball a depurar la positiva ensenyança de les eleccions, a conexe l'íntima aspiració del poble, a enfortir y capacitar per altres lluites aont efectivament bategui el cor de Catalunya.

Davant dels republicans s'hi trovarà la dreta regionalista, ab el seu cassino, el seu directori, el seu diari, el seus aliats de l'extrema dreta conservadora, secreta o públicament adscrits a la monarquia. Y's enfondirà l'immens abim que separa ideals, classes y fins afectes del nostre poble, aquest negre y funest abim que dificulta, més que l'Estat y ls seus homes, l'instauració de la personalitat y la llibertat de la nostra patria.

Y així les eleccions del mes de mars hauran de traduir una deplorable reculada. L'autonomia hi portarà menys organització, menys adeptes, menys entusiasmes; hi tindrà forces deficientes, deslligades dels matissos més populars, en contacte ab grups ultra-conservadors, dirigides per homes lleugers y impulsius, radicalment inadeguats a l'aspiració moderna y al treball fecon.

La reculada no serà conseqüència y dany imputables a la creació de la dreta regionalista. Però ho serà de que aquesta s'hagi atribuït el monopoli del Catalanisme militant, prenent tan car dins del seu camp tot l'estol patriòtic. Y ho serà de que la causa catalana sembli de matis arcaic, se concertí ab forces reaccionaries, y resulti, als ulls de l'opinió, o presonera d'idees agenes al seu avenir, o enemiga del lliure joc de nous poders y institucions que s' característic del mon civilisat.

Per axò no es pas de doldre que s'hagi creat una dreta de forces catalanes, ni que s' procuri donar-li un vigor adequat al seu paper social. Però sí ho es que s' digui arreu que la dreta es tot el Catalanisme y que la seva política anti-liberal es l'única política impulsora de les reivindicacions patriòtiques.

Convenen a Catalunya molts matissos, molta varietat nacionalista, moltes aglomeracions que entonin el cant de la terra: no li convé un matis únic, ni una uniformitat de partit, ni una sola organització, ni un color determinat. Li escau notoriament una combinació de frens conservadors o estatícs y d'aspiracions y millores expansives y dinàmiques; una comú denominació d'ideals y d'interessos, d'altruïsmes y d'egoïsmes; una política de conjunt, feconda, positiva, preparatoria d'un govern lliure, una direcció intel·ligent y tolerant, una concepció aont no's mutili cap activitat espontània, un afectuós enllaç de la raó ab l'història y del esperit més avensat ab els encongiments y les supervivències observables en la nostra societat complexa.

L'obra de conjunt segueix pertorbada, no precisament pel contacte del Rei, sinó per les impaciències, les il·lusions y ls atavismes que la seva visita va engendrar y remoure. Y es de doldre que actúes com un dissolvent entre nosaltres una visita que no te-

nia cap virtualitat econòmica, cap significació autonomista, cap simpatia pels drets sustantius de l'ànima catalana.

Avui la pertorbació va a un fracàs ineludible. Y per axò nosaltres, tot declarant el deber de restaurar l'obra patriòtica, vigorosament integrada per tothom, viscuda y estimada pels autonomistes de totes les procedències, esperem que l'ideal català's redressi y que'l treball de conjunt torni a ser propulsor de les santes reivindicacions de Catalunya.

J. LLUHI RISSECH.

La Belleza en la política

Molt s'ha escrit y s'ha parlat sobre'l Catalanisme; s'han esbrinat sos orígens, s'han discutit ses aspiracions, s'han criticat sos medis d'expansió y s'han fet comentaris de tota mena per lo que respecta a sa essència y a ses accidentalitats; però res o casi res s'ha dit encara ab referència a un dels elements substancials de nostre moviment polític, res s'ha dit ni s'ha escrit encara respecte al significat que té'l Catalanisme com a modalitat artística dintre de la política contemporània.

Perque es indubtable que tota manifestació política deu tenir una base eminentment estètica; tota organització d'aquesta classe qu'estigui faltada d'aital circumstància, viurà sempre en oberta contradicció ab sa concepció filosòfica, ab ses concrecions pràctiques y ab els sentiments de sos manenedors; tota organització política que no vagi informada d'una base artística, estarà sempre en perill de fracassar, per la senzilla raó de que no serà humana.

Com a aspiració elaborada pels homes y com a norma destinada a reglamentar manifestacions de la vida real, tota modalitat política que careixi d'un fonament depurador y estètic, pugnarà eternament contra la Natura.

Un dels auxiliars més poderosos qu'han tingut el principi monàrquic y la Iglesia romana en ses lluites tremendes ab el Democràtic modern, han sigut les formes belles ab que aquelles institucions han sabut revestir tots els seus actes.

Aquest estrany encis, patrimoni misteriós de les testes coronades y de les altes jerarquies eclesiàstiques, aquesta secreta atracció que envolta ses arrogantes figures, es la única explicació que pot donarse d'aquella rara influència que, segons el nostre Maragall, fa que les multituds més indiferents y fins més hostils, se sentin atretes y s'entussiasmin enfront de la visió del rei que passa.

Es un fet innegable y que dimana directament de la conciencia popular, l'existència d'aquest sentiment estètic que tendeix a embellir totes les manifestacions humanes; tament com si'l poble inducte volgués donar la raó a aquells pensadors y filosofes que enumeren la Belleza com a un dels atributs transcendents del ser. Y així veiem que fins s'arriba al cas de que al trovarse davant de certs actes que per son especial modo d'èsser o per sa complexitat se mostren rebels a la comprensió popular, l'únic medi que pera apèndrels se li acut al poble, es la seva esteticació; y ls hi dona forma bella y ls capeix, simbolisants en un home, en una bandera, en un himne...

Y sols per aquest medi, sols per aquest sentiment simbolista y estètic, han passat a ésser patrimoni de les incultes intel·ligències de la massa, idees que, com per exemple la de la unitat italiana, la de la patria y la de la revolució, no hauria pogut comprendre mai'l poble sense simbolisants y embellirles en la figura den Garibaldi, en la senyera nacional y en els arrebatadors compassos de La Marsellesa.

Una de les coses que no deu ni pot despreciar baix cap concepte el Catalanisme, es aquest principi estètic que tan atreu y encisa les multituds. Circumstància que no deuen olvidar jamai ls seus elements directores, sobre tot al considerar que'l Catalanisme per sí mateix porta en aquesta matèria una gran ventajta sobre totes les demés orientacions polítiques que's disputen actualment l'opinió del poble català. Perque'l Catalanisme es un moviment artístic per excelència; car com nascut al escalf patriòtic dels

Jocs Florals, es eminentment estètic pel seu origen; ho es també com a representació de la causa eterna de la Natura que reclama l'expansió d'una de ses unitats ètniques, llenguístiques y orogràfiques; y finalment com a protesta romàntica, que pot considerarse, d'una nacionalitat oprimida, com a reivindicació històrica d'un gran poble esfondrat y coïbit per la dominació forastera, el Catalanisme considerat com la veu de les ruïnes de la antiga patria, tindrà també sempre en favor seu aquella gran veritat estètica de Puvís de Chavannes... «il y a quelque chose de plus beau encore qu'une belle chose: ce sont les ruïnes d'une belle chose».

Aprofitem, doncs, aquestes bones condicions de'l Catalanisme; desterrèm sense miraments de nostres costums, de nostra literatura y de nostra política tot lo que sia groller, antiestètic y de mal gust. Y no olvidem mai que la Belleza no es patrimoni exclusiu de cap ideal ni de cap escola; car la Belleza's brinda generosa al qui més sab apreciarla.

Que lo mateix l'hem vista bratlar ab ses màgiques veslums al entorn de la poètica República dels Dux veneçians que al entorn del gran Napoleón al passejarse victoriós per tota l'Europa; y tan encisadora ha brollat dels místics y arrobadors esplays de Teresa de Cepeda com de la vigorosa lira de lord Byron al interpretar les ansies de patria y de llibertat del poble helènic; y la mateixa Belleza fruim en les alambicades estrofes de Verlaine com en els vigorosos paràgrafs del immortal; ¡J'accuse...! den Zola.

Espurguem nostra renaxensa catalanista de totes les impureses, de tots els barroquismes y de totes les lletjes que encara porta.

Tan o més que contra els enemics de fora devèm lluitar contra tot lo que fins y dientse catalanista pugna ésser un obstacle contra aquest vital principi estètic; en quina tasca poden servir de norma eloqüentíssima, aquestes brillants paraules den D'Annunzio als electors florentins... «Sonate a stormo la grande campana del Popolo... cosmiche l'onda sonora pase su la città franca e porti via seco dall'aria ogni germe di pestilenza!».

No desmaiem ni un punt en nostra empresa de purificació; convensuts de que sols així farem del Catalanisme una causa humana, viable y civilisadora.

La renaxensa de Catalunya es ja un fet, el nostre esperit nacional ha esclatat en tots els ordres y ab tota la seva força; hora es ja de que comensem a pensar en la normalització formal de la moderna vida catalana.

ARNAU MARTÍNEZ Y SERINÀ.

CROQUIS BARCELONINS

ELS VELLs DE LA CATEDRAL

Son una institució gairebé tan venerable com el mateix Capítol que governa la Seu. Catedralen tant com les matexes oques que xipollejen dintre del sortidor dels claustres.

Exerceixen allí per dret propi, per dret de ser vells, per dret, com si diguessim de primers ocupants, una mena de senyoria que ningú gosaria a pledejals.

Diries que la Catedral es seva y com a cosa pròpia la miren sense escatimar-li ni'l respecte ni l'estimació.

«Si la estimen!» La estimen com uns enamorats; fins a la gelosia. La gelosia que ls hi dona la convicció que tenen de que sols ells y ningú més que ells té dret d'estimar-la, y potser no ls hi manqui raó quan pensen que ningú l'estima tan desinteressadament com ells.

No es la seva estimació com el voler sensual del tècnic que s'embadaleix ab la seva gallardia tirant el cap enera pera abastar ab atrevida mirada les gegantines y espaioses voltes, ni com l'amor capritxós del artista que tafaneja desvergonyidament els seus més pídics amagatalls, ni tampoc com l'egoisme místic del creient fervorós que d'ella no més n'estima l'reculliment que inspiren al esperit les seves penombres aont s'hi han glassat els aromes del incens y ls ecos dels himnes litúrgics.

«Oh y com n'es de diferent l'amor dels vells per la seva Catedral! El seu amor es per tots els encants de l'estimada, els hi es inspirat per tota ella y perque ella es tal com es».

Baldament que ara resultés que no n'es tant com axò de gòtica la Catedral, ells també la estimarien de la mateixa manera y somriurien despreciativament als inconstants que s'ansessin a enamorar d'altres amors... d'estil més pur.

No, no es exclusivament la seva gentilesa corporal lo que an ells els encisa, y mal la temptació diabòlica anés a contorbarlos ab sugestions d'altres Catedrals més hermoses y més magnífiques, ells incommovibles com un asceta resistirien totes aquelles industries y aferrarien en el seu cor més y més l'amor a la seva única Catedral, tan atractiva an els seus ulls ab la seva senzillesa com agensada ab les gales de les festes anyals, resplandenta de llum, aromada d'encens, saturada d'armonies y festejada per totes les dignitats del Poder civil y de l'Iglesia.

Y la Catedral correspon a tanta fidelitat ab amoroses delicadeses. Ella dona an els seus enamorats sopluig en dies de mal temps, un racó en les fredorades del hivern y una bona ombra en les calors caniculars.

En aquells pedrissos del claustre, ara revent beatíficament els rajolins de sol filtrat per les severes arcades, ara aspirant ab dalit la sentor de les humitats que murs y voltes guarden previsorament al hivern pera l'istiu en sos blocs de pedra... en aquells pedrissos s'hi asseuen els vells de la nostra menestralia rancia ab tanta familiaritat, ab tanta confiança, tant com a casa seva com poguessin ferho al escóon patriarcal aont floreixen y's perpetuen les rondalles y les llegendes.

An allí ls veurèu constantment constituits en relén, en una mena de cos de guardia y d'honor del sant lloc, com altres tantes imatges de les que allí vetllen frisant les portalades, com parts integrants de la mateixa Catedral.

Al artista que, enllunyat per l'esbelta d'un capítol o la filigrana d'un fris, en borronja un croquis en el seu quadern, al arqueòleg que transcriu en el seu llibre de notes l'inscripció d'una llosa sepulcra o commemorativa, al fotògraf que enamora de la magnificència d'un conjunt hi encara l'indiscret objectiu, se'ls miren ab un reuel que arriba fins a la hostilitat; diries ab la recança ab que gualten les seves manipulacions que se'ls fa objecte d'una expoliació.

En cambi ls veurèu esponjats, orgullosos de satisfacció com si ls hi alabessin cosa pròpia, quan el foraster, Becker en ma, repassa ab ulls guspirejants d'admiració les belleses de la idolatrada fabrica.

Y quina alta servitut que tenen els pedrissos dels claustres de la nostra Catedral! Tan alta, gairebé, com la de servir d'escambell an els desfogats y solitaris altars que vorejen el claustre. Jo ls veig com una continuació dels sedials de la Sala del Capítol aont s'hi decideixen les lleis de bon govern de la Seu, doncs el propi interès que allí junta an els capitulars a deliberar sobre qüestions d'alta transcendència pera la vida y bona nomada de la Catedral desde las seves cadires de delicada talla, es el mateix interès que aplega en aquells humils pedrissos an aquell altre capítol de canonges seculars, tan impositos de les regles del règimen de la casa y tan zelosos del seu manteniment que se'ls creuria ab facultats de tribunal popular ab intervenció a las decisions de la junta eclesiàstica.

«Com no, si arriben a posar el veto an el prelat!»

Els poden no saber ni un borrall de llatí, però ls veurèu escoltant ab atenció fiscalisadora les controvèrsies teològiques dels opositors a canongies fallant ab un aplom y seguretat que no son prou a fer tronollar el veredict contrari del tribunal d'examinadors, ni la superior sanció.

En matèria de ritual, els vells porten el seu rigorisme a extrems inconcebibles. Son la consuetud que resa punt per punt, ab precisió de llibre sagrat, tots els detalls dels cerimonials de les diferents solemnitats litúrgiques y qualsevulga transgressió en aquest concepte destituiria inapelablement an els seus ulls al Mestre de Cerimonies qui té en ells als més rigurosos y temibles crítics.

Ab axò de les innovacions si que no hi passen. Petrificats ab la propia Catedral, tenen quelcom de la immovilitat permanent dels seus carreus.

Precisament lo que an ells més els encisa de la estimada es la seva constància en ser sempre la mateixa. La Catedral es l'últim baluart aont el seu temps se defensa heroïcament de les embestides del esperit modern, que tot ho trasbalsa. A fora, pels carrers y places de la gran ciutat, gairebé s'hi perdrien de tan canbiat y desconegut com es tot. No més allí dintre, sota les voltes del claustre y de les naus del temple, hi ha lo immutable, lo etern, el present del seu passat...

Per no canbiar, ni ells canbien. Son sempre ls matexos, sense envellir més de lo que ja han envellit, ni morir mai. Diries que no troben herèu digne del seu amor per l' enamorada y no volen dexarla orfana d'estimació.

«Oh la seva constància!» «Oh la seva religió de lo Inalterable!»

Un dia un Papa novèss va promulgar un rescripte atentatori contra una de les més antigues tradicions de la vella Catedral. Per primer cop, després de més de mitja centuria, dexaren d'alegrar

per la diada de Nadal els àmbits de la Seu les gatzaroses armonies del mestre llegendari y en cambi hi ressonaren intrusament les notes salmodials del cant gregorià que retrunyien sinistrament an el cor dels vells axecantne clams de revolta.

Y quan el prelat, precedit dels seus canonges y clergues va sortir del temple recorrent el claustre tot prodigant benediccions, allí en un recó, continguts per la multitud sugestionada, els vells alsaren instintivament llurs bàmbals ab el geste tormentós dels grans heresiàrques.

MANUEL FOLCH Y TORRES

Els cenacles

II

Els cenacles son petites comunitats d'ànimes devotes d'un mateix ideal. Totes les grans idees que han conmutat el mon han comensat per ésser l'hostia consagrada d'un nombre reduït d'adeptes y d'iniciats; aliment espiritual de uns pocs vidents, isolats en mitj d'una societat estacionaria, minada ja per les catacumbes silencioses de nous ideals que més tart ab força volcànica esclataràn a la llum del sol, enderrocant tot lo corcat y imposant la llei d'una més alta harmonia. Els cenacles son fills espontànies d'una activitat latent dins de la societat, son cristal·lisacions d'ànimes escullides, atretes y congreiades per fonides afinitats espirituals, a les que l'sentit de les humanes destinacions ha aparegut en el llibre de l'avenir ab lletres clares, precises, indiscutibles. Aquestes humils comunitats intel·lectuals que treballen dins l'ombra y el silenci estotjen el foc sagrat de l'eterna renovació y transformació del mon, la flama de sa perdurable joventut que, arbolant y reduint a cendres la selva d'ideals corcats y revellits que troba al seu pas, obra y aclareix a l'humanitat els camins triomfals del Futur.

Les escoles òrfiques y pitagòriques, la Academia y els Peripatètics, l'estol dels dotze apòstols, les catacumbes, la escola d'Alexandria y els primers concilis, els alquimistes, les comunitats monàstiques contemplatives y mendicants, la esponerosa brotada de les heretgies, les societats d'erudits y d'artistes del Renaxement, el Protestantisme, la comunió dels savis y filosofes precursors de la época moderna, els enciclopèdistes, les societats secretes covant el foc de la gran Revolució... aquets y cent altres que podriem citar han estat, cristal·lisant en infinites y variades formes, els cenacles benhaurats que han fet donar a la humanitat, quasi sense interrupció y en èpoques les més distintes, un pas de gegant pel camí del progrés, mercè a la força immensa que posseeix la fusió perfecta d'uns quants esperits dins d'un mateix ideal.

Es veritat que aquestes petites comunions son moltes vegades signe de decrepitud dins de societats gastades pel refinament, en comptes d'èsser manifestació de vida nova y promesa d'un fort avenir. Però, per axò mateix, s'ha de parar molt compte a l'aplicar nostre criteri en aquest cas. No caiguem pas en l'erro d'aquells que, no veient arreu més que símptomes de decadència en els pobles moderns més civilisats, prenen aquest moviment de cenacles, capelles y escoles, que, cadascuna ab son nom rumbós, formiguejen per les grans capitals pregonant son ideal redemptor, com un fenomen de desintegració moral de la societat.

Aquesta, segons ells, havent ja perduda la conciencia de si mateixa, no pot ja produir creadors d'un art verament popular y universal que vinguin a encarnar en llur obra la síntesis dels ideals humans presents. La societat actual, diuen, com un organisme en estat de descomposició se desintegra en una multitud de petits organismes independents que solament se relacionen pera formar una paorosa anarquia. L'art, no tenint prou vigor pera servir d'aliment a la universal comunió dels homes, devé de dia en dia un objecte de plaer egoista pera una mesquina congregació d'iniciats que fabriquen el palau de llurs ensomnis, més lluny cada dia de la realitat de la vida. El cercle de l'Art, que en els temps primitius se confonia ab tota la immensa circumferència del nostre planeta y que era una taula prou gran pera oferir el banquet de la Belleza a tota la família humana, s'es anat estenent y enquistant cada dia més,

fins al punt que en nostres dies aquest cercle ha arribat a voltes a desaparèixer, com que s'ha confós ab el punt central, ab la individualitat creadora; es a dir, el públic s'ha reduït al mateix artista; fenomen que està expressat perfectament en la frase del poeta Mallarmé; *C'est pour moi seul que je fleuris*. Tal opinió ha estat sustentada per En Tolstoi en el seu llibre sobre l'Art ab la fermesa de convicció que'l caracterisa.

Es cert que la societat moderna se troba en plena época de fermentació y de desintegració molt fonda; emperò, aquesta desintegració, filla de les matexes lleis de l'evolució, s'ha de veure, en mon concepte, com una esperansa, no com un motiu de desencoratjament, car ella està elaborant d'una manera latent els elements nous de l'avenir; cova la lenta germinació dels nous ideals de la societat futura; es l'esfullament melangiós dels pàlids brancatges produït pel secret impuls de nous rebrots que venen a ocupar el lloc de les fulles velles, inútils, pera esclatar esplèndidament a la pròxima primavera.

En totes les èpoques de l'humanitat, hi ha que considerar, doncs, ensemps y molts cops confosos, lo decadent y lo renaxent, que hi ha que advertir que molts símptomes que ns semblen de decadència, ben mirats, no son altra cosa que promesses tímides d'una cosa a venir, que per llur matèria feblesa poden confondre ab els efectes contraris de la decadència.

La reducció del cercle de l'Art no es per si sol un signe de decadència. Sa petitesa pot ésser efecte, tant d'una evolució que toca al seu fi, com del naixement d'un altra que comensa. Un fruit, d'igual manera, es petit, insignificant, no sols per encongiment y sequetat de sava quan ja està podrit, ans també per preparació oculta d'una vida que no ha esclatat encara quan tot just s'es despulat de la flor. Veuquí, un cop més, aquesta misteriosa confusió de l'infantesa y la senectut, de la vida y la mort.

Aquets cenacles, doncs, en aparença independents, que formiguejen als grans centres intel·lectuals signifiquen pera tot esperit optimista elevació de l'ideal d'art; ideal que no's troba actualment a tret de les actuals multituds y per axò ha de estotjarse com foc sagrat al fons del tabernacle; ideal que, comensant a ésser la hostia santa d'un petit nombre de fidels, anirà axamplant el seu cercle d'atracció, com un fruit en plena primavera, fins a devenir aliment de tota l'humanitat, el dia que aquesta serà arribada en sa evolució a la esfera superior aont li serà assequible y assimilable aquest fruit exquisit y fortificant de l'Esperitisme modern. Els nostres incompresos d'avui no son pas els restes malaltissos d'un passat en completa decadència; son els profetes de l'Art futur y per lo mateix mantes en mitj d'una societat que no's pot comprendre.

Un art popular y universal no pot existir avui encara, sense descendir ni prostituirse al nivell de la vulgaritat que caracteriza totes les democràcies. La salvació no està en fer descendir lo inferior; la igualtat no s'ha de procurar democratisant totes les aristocracies, ans al contrari, seguint l'ideal (paradoxal, es cert; però ¿quin ideal no ho es?) de convertir la humanitat en una immensa aristocràcia. ¿Que es estrany, doncs, que ls esperits nobles s'allunyn d'aquest fons tenebrós aont pasturen encara les multituds actuals y fassin llur obra serenament, fixos els ulls en l'avenir, nous òrfens contemplant en la llunyania dels temps com als acorts màgics de llurs llires se bastexen y s'elevan les ciutats futures y venen vers elles, atretes y absortes, les multituds venideres ja redimides del pecat original? La immortalitat no es més que la popularitat ideal, futura, la llunyania remor d'acclamacions informals y pressentides d'una humanitat superior reconexent als seus profetes que han preparat son adveniment en mitj de la fosca de segles ignorants.

Els cenacles, avui com en totes les èpoques, son una concreció espontània de les aristocracies intel·lectuals, d'aquets estols formats per les ànimes escullides, les úniques que posseeixen el sentit de l'avenir y el secret de la renovació. Els cenacles venen a ésser un intermediari entre la concepció de l'idea per l'individu y sa divulgació y fructificació social. Son com la dura pedra del molí que transforma el blat en farina; es a dir, la primera mate-

ria de l'idea en una substància apostada per servir d'aliment a un nombre cada cop més gran d'esperits.

Multiplicàvem els canecalls; jo veig en ells l'element més reformatador de la nostra decadència social; ells oculten les fonts de la nostra vida espiritual per vessar-les quan arriba l'hora i escampar una fertilitat sorprenent pels camps de nostra cultura; ells cobren la llum dins de les ombres i les paraules redemptores en mitjà del silenci; ells posseïen, en fi, el secret encara innombrat de l'ànima catalana futura, quan aquesta bategui en la plenitud de son ressorgiment i en tota la robustesa de sa segona joventut.

MANUEL DE MONTOLIU.

LITERATURA

EL GAT QUI VA TOT SOL

Conte per la mava Nena Estimada

(Acabament)

El Gat se'n anà molt lluny i s'amagà entre les Moïses Mullades dels Boscos Salvatges, tot sol, a son grat, durant un llarg temps, tantllat, que la Dona no hi va pensar més. Tant sols la Rata-pinyada, la petita Rata-pinyada, que penjava cap per baix en l'interior de la Cova, va saber aont s'amagava, i tots els vespres, se'n anava volejant a portar-li noves.

Un vespre, la Rata-pinyada digué: — Hi ha un Bebé dins la Cova. És tot nou, rosa, gras i petit i la Dona en fa gran cas.

— Ah! digué'l Gat al sentirho; i'l Bebé de què fa cas?

— Li plauen les coses vellutades, dolces i que pessigolles. Li plauen coses toves per tenir entre 'ls braços tot dormint. Li plau que s'hi jugui. Li plau tot això.

— Ah! digué'l Gat al sentirho; llavors mon temps es viurà.

La nit que seguí, el Gat s'avansà pels Camins Mullats del Bosc Salvatge i va amagar-se ben aprofitat contra la Cova, fins el matí en que'l Home, el Cavall i'l Gos partiren per la Cova. La Dona feia la cuina aquell dematí, i'l Bebé plorava i la destorbava de treballar. Per això'l va treure fora la Cova i li donà un grapat de pedretes pera que hi jugués. Mes el Bebé, seguí en sos plors.

Llavors el Gat va adreçar-se a pota encorcinada i va tocar la gaita del Bebé, qui va rompre en una riallada; i'l Gat se'n frotà contra 'ls genolls molescos i li va fer pessigolles ab la cua, sota la barbeta grassosa, i'l Bebé reia. Y la Dona, oïntlo, somreia.

Llavors la Rata-pinyada — la petita Rata-pinyada que penjava cap per baix — digué:

— Oh ma Hostessa, Dona de mon Hoste i Mare del Fill de mon Hoste, un salvatge fill dels Boscos Salvatges es allí que juga ben bellament ab el vostre Bebé.

— Beneit sia, qualsevulla nom que se li dongui, digué la Dona posantse dreta. Jo tenia molta feina aquest matí i m'ha fet bon servei.

En el mateix minut i segon, Nena Estimada, la pell dessecada de Cavall que penjava, cua avall, a la porta de la Caverna, caigué — *ouch*... — perquè se'n recorda del tracte tingut ab el Gat; i quan la Dona va anar pera recullir-la, tal com l'ho dic — *vetaquí* que veje'l Gat instalat i repantigat dintre de la Cova.

— Oh ma Enemiga, Dona de mon Enemic i Mare de mon Enemic, va dir el Gat, soc jo; perquè tu has pronunciat un mot en ma llengua, i ara jo puc restar dins la Cova, en endevant i sempre. Això sense dèxar de ser el Gat qui va tot sol i tots els llocs li son bons.

La Dona s'hi enrabia i apretà 'ls llavis i va vendre son fús i va posar a filar.

Mes el Bebé plorava d'ensà que'l Gat se'n havia anat de la vora i la Dona no lograva acallar-lo perquè ell canvejava i se'n debatia i devenia morat.

— Oh ma Enemiga, Dona de mon Enemic i Mare de mon Enemic, digué'l Gat, pren un cap del fil que files, lligal a ton fús i dèxal arrossegat per terra i jo t'ensenyaré una Màgia que farà riure ton Bebé tan fort com al present plora.

— Vaig a ferho, digué la Dona, perquè ja t'estic fins el cap de munt, però ni t'en daré les gràcies.

Lligà el fil al petit fús d'argila i li va fer arrossegat per terra; llavors el Gat va correhi i li donà cops de pota i va fer tumballons i se'n envia per damunt l'esquena i'l persegui entre ses potes del darrera i va fer veure que'l perdía i li caigué al dessobre altre cop, fins que'l Bebé va riure tan fort com havia plorat, i va jugar d'un cap a l'altre de la Cova fins que s'en cansà, i s'instalà pera dormir ab el Gat entre brassos.

— Ara, digué'l Gat, jo cantaré al Bebé una cançó que'l privarà de despartir-se un hora.

Y va posarse a miolar ben baix, ben dolç, ben dolç, fins que'l Bebé s'adormí.

La Dona va somriure i mirà a tots dos i digué:

— Ho has fet d'altó més bé. No s'pot dir que tu ets molt hàbil, oh Gat!

Al minut, al segon, Nena Estimada, la fumerola del fons de la Caverna, descendí de cop de la volta — *pop!* — perquè ella se'n recordava del tracte fet ab el Gat, i quan se va dissipar, tal com l'ho dic — *vetaquí* l'Gat instalat i repantigat a la vora del foc.

— Oh ma Enemiga, Dona de mon Enemic i Mare de mon Enemic, soc jo; perquè, per segona vegada, tu has parlat en ma llengua; i ara jo tinc dret a colo-

car-me a la vora del foc que manté calentet, en endevant i per sempre. Això sense dèxar de ser el Gat qui va tot sol i a qui tots els llocs li son bons.

Llavors la Dona s'hi enrabia i va desferse els cabells i tornà a posar llenya al foc i va treure el gran os de molló i's posà a fer un sortilegi que l'impedís dir un tercer mot de llengua al Gat. Aquesta no era pas una màgica ab màgia; Nena Estimada; era una màgica muda; y aviat la Cova va estar tan tranquil·la, que un petit, petit ratolinet, va sortir d'un recó fosc i l'atravessà corrents.

— Oh ma Enemiga, Dona de mon Enemic i Mare de mon Enemic, digué el Gat, aquest ratolí forma part del sortilegi.

— ¡Uy! ¡Oh! ¡Iiiiiii...! ¡Iiiiiii...! ¡Socors! ¡No certament! feu la Dona, dèxat caure l'os i saltant sobre l'escambell vora'l foc i recullintse 'ls cabells de qualsevol manera, de por de que'l ratolí no s'hi enfilés.

— ¡Ah! digué'l Gat, obrint l'ull. ¿Te sembla que'l ratolí no'm faria mai si me'l menjava?

— No, digué la Dona, relligantse el cap i saltant sobre l'escambell vora'l foc i recullintse 'ls cabells de qualsevol manera, de por de que'l ratolí no s'hi enfilés.

El Gat no va fer més que un salt i's cuspí'l ratolinet. Allavors la Dona digué:

— Mercès mil cops. El mateix Primer Amic no atrapa 'ls ratolins tan vivament. Tu deus ésser molt hàbil.

Al minut, al segon, Nena Estimada, el pot de la Llet que s'escalfava vora'l foc, se partí en dos — *¡plop!* — perquè el recordà el tracte fet ab el Gat; i quan la Dona saltà abaix de l'escambell — tal com l'ho dic — *vetaquí* l'Gat que llepava la llet tebia i blanca restada en la concà d'un dels bocins.

— Oh ma Enemiga, filla de mon Enemic, Mare de mon Enemic, digué el Gat, soc jo. Perquè tu has dit tres mots en ma llengua, y ara, jo podré beure la llet tebia i blanca tres cops al dia per sempre dels sempre. Això sense dèxar de ser el Gat qui va tot sol i tots els llocs li son bons.

Llavors la Dona rigué i va posar davant el Gat un tassó de llet tebia i blanca i digué:

— Oh Gat, tu ets tan hàbil com un Home, mes, en recordant, ton tracte no fou pas pactat ab'l Home ni'l Gos, y jo no ho sé lo qu'ells faràn quan tornin.

— Què m'importa? digué'l Gat. Mentre tinga mon lloc dins la Cova, vora'l foc i ma llet tebia i blanca tres cops cada dia, me tenen descuidat'l Home i'l Gos.

Aquell vespre, quan l'Home i'l Gos entraren a la Cova, la Dona's contà l'història del tracte, en tant que'l Gat, assentat al recó del foc, somreia escoltant. Allavors l'Home digué:

— Si; mes ell no ha fet pas tracte ab mi ni ab tots els homes que se'm assemblen.

Llavors retirà ses dues botes de cuir, va vendre sa destraleta de pedra (això que fa tres) i les arreglirà al seu davant i digué:

— Ara, per la nostra banda, nosaltres farem tracte. Si tu no atrapes les rates mentre sies a la Cova, per jamai y per sempre; mes ara, jo t'iraré mes dues botes y ma destraleta de pedra (això que fa tres) totes les vegades que't trobi. Y així faràn, després, tots els Homes que se'm assemblen.

El Gat comptà les tres coses (elles tenien l'aire d'esser dures y bonnyagues) i li digué:

— Jo atraparé rates mentre seré a la Cova, per jamai y per sempre; però, això, sense dèxar de ser el Gat que va tot sol i tots els llocs li son bons.

— No pas els que jo hi sigui, digué l'Home. Si tu no haguessis dit aquestes dèreres paraules, jo hauria guanyat aquestes tres coses per jamai y per sempre; mes ara, jo t'iraré mes dues botes y ma destraleta de pedra (això que fa tres) totes les vegades que't trobi. Y així faràn, després, tots els Homes que se'm assemblen.

Llavors el Gos digué:

— Espera un minut. Ell no ha fet pas tracte ab mi ni ab tots els Gossos que se'm assemblen.

Y mostrà les dents i digué:

— Si tu no ets gentil ab el Bebé mentre jo sia a la Cova, jo t'correré al darrera fins que t'atrapi, y quan l'hauré atrapat, te mossegaré. Y així faràn ab mi tots els Gossos que se'm assemblen.

— ¡Ah! digué la Dona, sentintlo. Vetaquí un Gat ben hàbil, mes no pas tant com el Gos.

El Gat comptà 'ls nials del Gos (tenien l'aire molt punxagut) i digué:

— Jo seré gentil ab el Bebé en tant jo sia dins la Cova, y mentre ell no'm tiri la cua massa fort. Mes això, sense dèxar de ser el Gat que va tot sol i tots els llocs li son bons.

— No pas els que jo hi sigui, digué'l Gos. Si tu no haguessis dit aquestes dèreres paraules, jo hauria reformatat ma gola per sempre jamai; mes ara t'faré enfilar als arbres, en qualsevol lloc que't trobi. Y així faràn després tots els Gossos que se'm assemblen.

Allavors l'Home tirà sobre'l Gat ses botes y sa destraleta de pedra (això que fa tres) i'l Gat se'n fugí al darrera i li va fer pujar els arbres. Y d'aquell dia ensà, Nena Estimada, de cinc homes tres no dèxaran mai de tirar coses al Gat quan el trobin, y tots els Gossos l'empaitaran i'l faràn enfilar als arbres.

Mes parellament, el Gat, per la seva banda, s'atà al tracte. Ell matà rates, ell serà gentil ab els Bebes, mentre sies a la casa y ells no li estirin la cua massa fort. Mes, quan ha fet tot això, entre temps, y quan la lluna s'alça i la nit arriba, ell és el Gat que va tot sol i tots els llocs son bons per ell. Llavors se'n va pels Camins Mullats del Bosc Salvatge, sota 'ls arbres o sobre les teules, remenant la cua y tot sol.

RUDYARD KIPLING

Les eleccions provincials

Som partidaris de l'acció positiva, y continua en política, y per això, com a principi general, som decidits per les luites electorals.

Però, com a nacionalistes, per anar a les eleccions y a tota acció política, desistim la formació, la concentració de tots els autonomistes de Catalunya en un gran núcleu que en política davant de tot posi'l triomf de l'autonomia de la nostra terra. Y si per les idees sectàries que'ns dividexen, resultat del llarg domini del poble de l'inquisició i del incendi dels convents, no es possible la concentració del gran núcleu autonomista, que arrollaria tots els obstacles centralistes, desistim formar al menys un punt de concentració nacionalista aont vinguen a agruparshi tots els catalans independents, no sectaris de les luites socials y religioses.

An aquest noble fi, respon la publicació de EL POBLE CATALÀ.

El pensament aquest's ha iniciat altres vegades y ha donat grans resultats, ha alsat al poble de Barcelona, l'ha tret de l'inercia y del escepticisme, l'ha portat a la lluita i l'ha fet triomfar; però, desgraciadament, sempre s'ha iniciat aquest moviment, una part dels seus directores han mancat al noble moviment i s'han dèxat portar pel sectarisme o pels enemics de Catalunya y han conduït ells mateixos el moviment cap a fins religiosos, dinàstics, republicans, de classe, de mera forma o purament personals, que res tenien que veure ab l'ànima generosa del moviment patriòtic.

S'han balafat els sacrificis de persona y de capitals, el treball desinteressat y altruista; y les institucions corporatives, y els òrgans de publicitat, ab gran cost y tasca improba acreditats, ab gran posat al servei de causes secundàries o sectàries, desviants dissimuladament del fi purament patriòtic a que'ls destinaven els que'ls hi havien donat vida intel·ligent y econòmica.

Y ha sigut precis refer el treball perdut com ara tornem a ferho. Però això necessita temps, necessita atraure l'atenció distreta del públic; necessita que la reflexió y la convicció vagin penetrant lentament fins al si de cada individu, de la gran massa, que apartada en sos quefers de la lluita diària política, no veu clar lo que passa, no's dona compte de moment dels canvis de direcció, ni s'adona sinó al cap de temps de que'l moviment que voluntàriament seguia l'han desviat de camí y s'en va cap allà aont convé a institucions, classes o persones, y no cap el sol fi patriòtic allà aont ella volia y podia anar.

Davant de les properes eleccions provincials ens trobem ara nosaltres altra vegada en aquest penós treball de reconstitució.

En va hem intentat fer sentir la veu del patriotisme a nacionalistes clericals y anticlericals, monàrquics o republicans, pera que posseïssin en la lluita per la patria les qüestions de forma, les seves renuncies y sectarismes. No han respost ni en principi a les nostres primeres provatures. Cal esperar que'l sentiment y la voluntat general de la gran massa catalana, apartada de les sectes i luites, se'ls hi imposi, y abans cal despertar aquesta voluntat, y cal il·lustrar el coneixement de gran part d'aquesta massa.

Per aquesta vegada les manyes centralistes hauran guanyat, no s'entallará la lluita per la patria ni tant sols per l'administració provincial, que's de lo que's tracta. Tot està encaminat a la lluita enrunadora dels pobles; a la guerra religiosa y a la guerra de classes; dissimulada ab noms diferents, parlant tots, uns y altres, d'autonomia de pobles, de municipis... en realitat lluita d'interessos dinàstics o anticlericals, burocràtics, clericals o anticlericals, d'una part de burgesia que, invocant interessos de classe, s'alça sobre els seus companys pera acostarse a les esferes governamentals aont imposar mides de profit o figuració personal contra d'una part obrera que fa'l mateix sobre la classe seva.

Y si un moment de reflexió fa que les masses se'n adonin d'allà aont son portades, els que'ns desgobernem, els que regexen els alts destins del Estat, ja'ns proveiran d'agitadors populars y d'altres autoritats de totes menes que enenguin altra vegada el foc sagrat de la lluita en les consciències.

No tenim ara agropades les forces precises pera impedir aquesta lluita, pera imposar el criteri patriòtic d'unió catalana y de concentració nacionalista. Els nacionalistes que no som clericals-monàrquics o republicans anticlericals no podem anar ni guiar les eleccions per nosaltres mateixos.

Estaran de tal manera barrejades en les candidatures les idees autonomistes ab homes centralistes y ab personatges anodins, veritables automates dels Narbons que'ns han sortit suars, que no sabrà un per aont ficarli mà pera formar-se una candidatura propia.

Seràn com aquestes pastes o guisats que a copia de ficarli estranys ingredients no poden fer lligar els més hàbils cuiners. Patriotisme religiós y antireligiós, burges y obrer, república y dinàstic... massa ingredients pera la administració provincial.

Y el patriotisme resultarà... negat.

CONSTRUCCIÓ DE RACES

La més fatal d'aquestes causes del alcoholisme y alhora un dels més actius factors directes de la decadència física es l'alimentació. L'aliment, diu el Dr. Eicho Iz, es el punt entorn del qual gira tot el problema de la degeneració.

L'alimentació, en sa generalitat, quantitat y distribució durant el dia, en els adults tant com en els nens, es avui un problema.

ma capital de la construcció de races, qual solució preocupa al poble que's cuiden de ferse y mantenir-se forts; y particularment a Inglaterra, aquesta qüestió, com totes les de la cultura física, té la virtut d'apassionar els ànims, provocant violentes discussions entre els partidaris de tal o qual dieta o sistema de tota una novella host de famosos fisiòlegs-sociòlegs, com els Haig, Fletcher, Marrot, etc., que ab llurs hardides experiències y invencions, han introduït la revolució en un camp fins ara dominat per la rutina.

No es que's tracti aquí de cap informació facultativa, y tant mateix al estudi d'aquesta qüestió baix el punt de vista del pur interès social, la Comissió no ha pogut dèxar d'escoltar el parer de molts cèlebres facultatius, que en llur majoria s'han manifestats adictes defensors de les novelles teories y reformes esmentades.

Naturalment, que es la classe proletària, aont son més alarmants els defectes de l'alimentació, la que principalment absorbeix l'atenció de l'enquesta. Prescindint de la quantitat (doncs es un fet universalment reconegut que aquesta classe està en general insuficientment alimentada), son també objecte d'estudi la mala distribució del menjar, l'abús del té, quals efectes perniciosos comencen a produir alarma, y la mala condició dels aliments, mercès sobre tot al abus de les conserves.

L'ignorància y la desidia en la bona preparació del menjar es reconeguda com un dels vicis principals de la alimentació que amenaça estronar ab el temps les fonts vitals de la massa del poble, com a causa la creixent tendència a totos es classes socials a «gastar» tant poc com poden en menjar y tant com poden en divertir-se, a procurar-se luxes abans que necessitat's, a lo qual se senten irresistiblement invitades per la artificial vida moderna ciutadana y l'artificial organització moderna del treball.

Les visites de senyores pera instruir directament les dones pobres en l'art de la condimentació, les conferències populars y repartició de fulles ab clares receptes y instruccions, son els principals remeis indicats.

Una qüestió molt important embesteix la Comissió al intentar posar remei a la denunciada pobresa de nutrició (*underfeeding*) de molts nens que freqüentment les escoles franques. Abans que a la nutrició del esperit cal proveir a la del cos, y es a dir, cal que el nen se precupi de la primera si dexa abandonada la segona. Un noi famolenc serà sempre un mal alumne, y lo que es més greu, un candidat més a la ja nombrosa classe dels degenerats.

Si la Comissió rebutja la solució netament socialista d'aquest problema, al declarar «quecom perillosa la doctrina de que l'alimentació franca es una conseqüència de l'educació franca», no però deix de decaure consideradament vers aquesta doctrina, ab gran escàndol dels individualistes *caragés*, a qui ha de semblar una horrible basfèmia en boca de delegats dels més individualistes dels Estats moderns, manifestacions com aquesta: «Si en molts casos les associacions privades de beneficència, ab l'ajuda y l'inspecció de l'autoritat, poden proveir el remei, en molts altres, en canvi, prenent en consideració la dificultat de proveir a casa l'alimentació convenient y el nombre de nens que van a escola habitualment mal alimentats (*underfed*), el Comité opina que la preparació del menjar s'hauria de considerar com una de les càrregues annexes a l'administració de les escoles». Això és, en una paraula, sostenir la conveniència de que's cossos públics s'encarreguin de la nutrició de proveir menjar convenient als nens pobres de les escoles, si se acompaña aquesta mesura ab una rigorosa atenció per part del Estat a fer complir coercitivamente als pares negligents aquesta obligació primària; mesura simple en aparència, però prenyada de conseqüències gravíssimes, puix aquesta obligació que l'Estat imposa als particulars, implica, naturalment, el posarlos en situació de complir-la, ab lo que es, efectivament, oberta la porta a les principals reclamacions socialistes, com son el mínim del salari, provisió de treball als desfeïnats, allotjament decent y solució al problema capital de la propietat de la terra.

En general, tot el document que hem estudiat sembla influir en totes les qüestions que ventila per la tendència, avui tant poderosa a Inglaterra, a la socialització y particularment a la municipalització de funcions y serveis que fins ara eren de exclusiva competència privada.

No es estrany, doncs, per totes aquestes raons, que els més deserts apòstols de les reivindicacions socials y de les aspiracions democràtiques l'hagin rebut ab no dissimulat entusiasme y no amaguin llur satisfacció al veure d'aquesta manera aporats y confirmats per un document de caràcter oficial, fet per mandat exprés del Govern, y en qual redacció han presa part eminents autoritats facultatives de la nació. «Es un document que farà època», diuen en l'història de la reforma social, y difícilment pot titillar d'exagerada aquesta afirmació que consideri atentament la classe de document de que's tracta y la sinceritat y amplitud de criteri que l'informen.

Un motiu especial de interès té pera nosaltres, y es això lo que m'ha mogut a estudiarho ab una paciència tan volta incompatible ab la paciència del lector. Aquesta informació conté en resum y gràficament exposat quelcom de vital interès pera tots els pobles y sobre tot pera 'ls que com el nostre estan en formació; un petit programa de «construcció de races». Els qui d'aquesta nova ciencia s'ocupen, han de convenir que avans que dels elements positius y propiament constructius, cal haver curat dels negatius, y pels terribles agents destructors que fins ara han muntat colossals esforços de tants nobles reformators socials. L'eliminació de tots aquests factors morboses es el primer pas en el camí sembrat d'obstacles aont el nou art social invita a tots els homes. Extirpar les causes de la degeneració es ja per si sol un esquema de construcció racial, plan de tantot parlar-ne; puix la natura es sabia y sovint ne tindria prou pera 'ls seus fins ab que l'home no s'entranqués insensadament en son august camí. Aquesta es actualment la nostra feina en la solenne crisi que atravesa l'humanitat: la purificació; la de després serà la feina de les noves races mares que del present purgatori social sorgiran pera regir els destins de les nacions futures.

Ab aquesta informació, el poble anglès ha donat una nova y rellevant prova de vitalitat, al demostrar que l'eminent societat política y social que gaudix, no es prou satisfactoria als seus ulls pera permetre contemplar ab confiança l'avenir. Fora ridícul ara voler treure conseqüències

d'aquest pas y preveure si les mesures suggerides se practicaràn o si son practicables. Lo important es que escorcollant fonament la naturalesa del mal a guarir, hagin sigut proposades. Y pera nosaltres lo més important es l'exemple que axò ens ofereix respecte la manera com un poble gran y progressiu sab tractar qüestions d'intima transcendència pera sa propia vida.

His pobles forts se conexen, no sols en els colossals armaments ab que poden imposar llur voluntat als altres; axò es sols una manifestació accidental, eventual y sovint efímera del llur poder. Sa manifestació constant y essencial cal buscarla més fonament en la manera com saben regular llur marxa evolutiva a través del temps, acomodantse sense violència del propi esperit a les noves circumstancies y preparantse ab temps, y en lo que d'ells depèn, condicions favorables pera llur futur desenvolupament; car, sigui qui's vulgui que de moment el detenti, no hi ha dubte que l'imperi del mon pertany infaliblement al poble que mellor aplicació sab fer en l'ordre social d'aquell repetit principi, que fou el mot inspirador d'una de les vides més precioses pera la nostra construcció de races: «Recorda el passat, ordena el present, proveeix l'esdevenidor».

CEBRIÀ MONTOLIU.

SILUETES

EN SANTIAGO RUSSIÑOL

Tinc l'*Anant pel mon* (1) damunt la taula. Acabo de tornar la seva darrera fulla, després d'haverlo rellegit ab un espai d'anyes entre aquesta y la primera lectura, y ab l'esperit envoltat en aquella mena de boirós ensomniament, quelcom melancòlic, que'ns dexa la poesia d'un llibre quals planes ens an impressionant fonament, m'entra la prujia imperiada de parlar del seu autor, com tribut a l'artista que ha fet passar per la meua ànima l'esgarriansa de pures emocions.

¿Qui no'l coneix an en Santiago Russiñol? ¿Qui no'l coneix al brillant *causeur*, al satíric desenfadat, a l'implacable ironista que fins en els seus mateixos sufriments físics troba motiu pera fer bromo? La seva simplicitat y apersonada figura d'artista florentí del Renaxement, el seu enginy, les seves excèntriques genialitats de boemi fantasista, li han fet una popularitat fins entre 'ls que desconexen per complert els seus llibres y les seves teles.

Però darrera d'aquest Russiñol sorollós, burleta, enlluernador, n'hi ha un altre de més íntim, temperament refinat, adorador de les coses exquisides; ànima somnadora covant, ab recollida emoció, el seu enamorament d'ideal, un ideal indecis, boirós, indefinit, que passa per entre les ombres del poeta-artista com l'esgarriansa de totes les ansies d'infinit de l'home y dexa en les fundaries més íntimes del nostre ésser una impressió de melangios anyorament.

Aquest es el Russiñol que jo admiro y venero, el Russiñol desconegut de la majoria bullanguera y estímat dels escultors; el poeta-pintor de l'*Anant pel mon* y els *Falls de la vida*; el pintor-poeta dels *Jardins d'Espanya*, de l'ànima adormida de les coses que sols un temperament d'artista superior pot evocar del seu somni etern, pera ferla vibrar, esplendorosa, en l'intensa emoció que brolla de les seves ombres.

Legint algunes planes de l'*Anant pel mon* y els *Falls de la vida*, talment me sembla veure al poeta recullidament ajonjolat en mística adoració davant la bellesa; y fins la frase imprecisa, la paraula vacil·lant algunes vegades, me donen l'impressió de l'èxtasi que'l corril·ligue enfront de l'excelsa transfiguració que 'ls seus ulls contemplen meravellats, més bé que l'imatge neta y definida del miratge. Y es que l'impuència de l'artista pera fixar gràficament les seves sensacions, vos les fa ressentir més intensament, més personalment, pera la mateixa vaguetat del medi d'expressió, que us dexa lliure la fantasia d'imagnar lo que no diuen, ni poden dir, les paraules.

Veuse aquí un dels encants que tenen pera mi les ombres den Russiñol, sobre tot les primeres. Hi veig una sinceritat, una ingenuitat que després ha perdut quelcom y que enamora.

Sobre tot tenen una ventajosa sobre algunes de les darreres que ha produït: la d'estar directament inspirades en la realitat. Y la realitat serà sempre la pedra que farà treure guspires més esplendoroses a l'ànima del veritable artista.

En cap dels seus llibres s'hi reb, per axò, tant fortament com en l'*Anant pel mon* aquesta impressió de realitat, d'una realitat bon tros difumada en boires de poesia. D'altres seràn més perfectes, pot ser, des de'l punt de vista literari; però cap té en tanta manera aquell perflu d'esponataneïtat, aquella flaire especial de lo que brolla quasi inconscientment de lo més íntim de l'èsser, com una efluència de l'esperit, enfront dels espectaculars de la vida.

Hi ha planes que son veres oracions a la Naturalesa; oracions que, no obstant preconcebudes, tenen més intensitat d'emoció, més justesa de sentiment, que quan l'artista ha tingut el propòsit deliberat de posarse en actitud adorativa, subtilisant y refinant artificialment les seves sensacions pera poder assolir lo que, venturosament, sols s'arriba a trobar per natural elevació de l'ànima, quan l'halé magnificador de la bellesa passa, esborronant, damunt d'ella.

Una altra cosa hi ha en l'*Anant pel mon*, que es pera mi la més alta manifestació d'humanitat y la veritable glorificació de l'art y de l'artista. Y aquesta cosa es la pietat que trespassa del llibre pera les flaques y miseries humanes, dignificant l'home que hi ha en el fons de l'infelís més ridícul o desgraciat. No

hi fa res que aquesta pietat s'amagui darrera'l veu de l'humorisme! El poeta riu perquè voldria dissimular pudorament l'emoció que'l regira; però a vesl·lum de la seva agredolosa riallada, jo li veig els ulls pensiusos, fonament melangiosos, negats de llàgrimes que no acaben de broilar de les parpelles...

¡Oh les santes llàgrimes que'l dolor humà arreuca del cor de l'artista! Son la més pura y més gran de les seves coronas.

Però aquesta actitud, d'emocionada comunió en les grans joies y els grans dolors de la Vida, a la llarga es enervadora pera certs temperaments y vela la reacció natural a restablir l'equilibri en la llur sensibilitat. Per axò la musa del poeta surt de sote al carrer espitregada, voleiant al vent la cabellera, el fuet de la sátira en una mà,

genuïns representants de tots els matisos patriòtics.

Segons el *Brusi*, En Maura està molt disgustat ab les classes neutres, per haver vist ab fredor y indiferencia la seva caiguda.

En cambi, nosaltres n'estem satisfets d'aquesta freda indiferencia.

Valia la pena de que les classes anomenades neutres ho dexessin corre axò del maurisme, que res representa ni per Espanya ni per Catalunya, com no sigui una inutilitat més afegida a les que ens sobreu.

Aquexa fredor indiferent contribuirà a que entre nosaltres els catalans desaparegui el problema Maura y a que les visites ab següent d'aquest no se'n mengin les criatures.

Pera Catalunya es cosa de fredor y d'indiferencia que calguin o s'axequin En Maura y tot lo demás, per alt que sigui, si no s'hi vincula l'ideal autònomista.

La patria y la seva llibertat estan per damunt de sistemes, d'institucions y de formes de govern.

Els catedràtics se n'han anat a sos quefers acabada l'Asamblea Universitaria.

Han parlat d'aument de sou; el tenen molt mesquí. Es veritat. Però què és lo que fan? Quantes hores treballen?

Contenim. La classe que dura més, una hora pel llarc. De preparació, per terme general, al cap de quatre o cinc anys d'ensenyar: zero.

Duració del curs: Set mesos y mitj, del 1 de octubre al 15 de maig en el Institut, dels que s'han de descomptar: 30 dies de vacances de Nadal, 8 o 10 de Setmana Santa y Pascua, 4 de Carnestoltes, 1 de la segona Pascua, 4 de sants y compleanys reials, 1 d'inaugural, 1 de festa nacional, 2 de Totsants y els Morts, la Purificació y la Ascensió y alguna altra festa religiosa o popular, y per terme mitj 27 diumenges més. Total uns tres mesos més a reixar.

Quedan utilitzables quatre mesos y mitj.

El problema queda completament girat. El temps que s' dona oficialment a vacances resulta de treball. Y vice-versa.

Y en la realitat, el temps se reduïx encara molt més. Son molts els cursos en que s' dies de classe no arriben a cent, y se pot ben dir que a cap, a cap classe oficial, absolutament en tota Espanya se donen 120 dies de lliçó al any.

Els restants se 'ls mengien les festes apuntades més amunt y les extraordinàries. L'any passat a Barcelona, per la vinguda del Rei, n'hi va haver un mes següit; qualsevol esvalot tanca les classes dues o tres setmanes.

Un centenar d'hores de lliçó per tres o quatre mil pessetes no estan pas mal pagades. Resulten a 30 o 40 pessetes l'hora. No les paguen pas més en lloc.

Surten molt més a compte pel cost, els cursos dels professors cèlebres estrangers, a deu mil y a vint mil pessetes, perquè hi emplem tot el dia y tota la vida, y pel profit no cal parlar-ne. Està en relació al menys de les hores empleades.

Veus aquí la verdadera esmena de la ensenyansa. Més que 'ls sistemes, els llibres y les lleis, el treball personal al costat dels alumnes y en la preparació de les lliçons.

Convertiu l'hora de lliçó del dia en vuit o deu de treball intel·ligent, y el profit dels alumnes se quadruplicarà pel cap més baix.

Y allavors tindreu raó, senyors professors. Vostre treball valdrà quatre vegades més.

Ara, confessem-ho, el sou es miserable, però el profit, que salvo curtíssimes excepcions se 'n treu encara, ho es més.

Un escriptor madrileny ha comentat llargament que en Maura estigués més content que si hagués tret la grossa de Nadal al ser rellevat pel Rei.

Realment aquexa satisfacció mereix alguns comentaris.

Nosaltres creïem que fou deguda a veures lliure del compromís y de la necessitat de provar, ab fets, que duia en el cervell y en la voluntat quelcom més positiu que lleugeres y eloqüents paraules.

Té els seus entrebancs axò de tenir a les mans tot un Estat omnipotent, brutalment omnipotent, ben centralist, ab l'uniformitat abrumadora d'una tribu amorfa.

Perque el possessor d'un Estat axis, si no fa res, ja s' pot desar per sempre, perque no fent res demostra que encara es més inútil y més inepte que 'l poderós instrument de que no sap servir-se.

Per axò devia estar content En Maura al ser rellevat pel Rei.

Ja feia un any que l'E-tat de res li servia o li feia senzillament nosa.

La nosa del Poder al que no té ni ideals ni voluntat; la nosa de la vida als que no saben fruir-la; la nosa de la força als esperits femelles.

Axò del Govern, com tot lo humà, requereix qualitat adequades y treball efectiu; y aquell que no té qualitat ni es apte pel treball, deu resignarse a viure ignorat y a no fer la nosa y la llastima que fan sempre y arreu els sers inútils.

Una Interviu

ab el Sr. Domènech y Montaner

Copiem d'un dels darrers números del diari *Las Noticias*:

«El Diputad a Cortes D. Luis Domènech y Montaner, interrogat per nosotres acerca de los hechos que fueron objeto de las declaraciones de un conspicio de la «Liga Regionalista» que publicamos días atrás, ha tenido a bien decirnos lo siguiente:

gionalismo con motivo de la venida del Rey a Barcelona, los relata el diario de usted, por referencias, de una manera incompleta e inexacta, y creo que es esta la ocasión de poner las cosas en su lugar.

Vayamos a los hechos innegables: Pocas semanas antes de la venida del Rey, fui convocado, con el carácter de Diputado por Barcelona, a una reunión extraordinaria que debía celebrarse en la «Liga». Asistí a ella, y me encontré allí con casi todos los regionalistas que desempeñaban cargos públicos de elección popular, la Junta en pleno de la «Liga» presidida por el Sr. Abadal, en ausencia del Presidente, y representantes de Sociedades regionalistas, formando un total de unas cuarenta personas.

Se discutía en la reunión la actitud que debían adoptar los regionalistas durante la estancia del Rey en Barcelona.

Cuando yo entre, el Sr. Peila y Forgas tenía la palabra y abogaba en favor de que los regionalistas acudieran respetuosamente a las recepciones reales, si bien haciendo sentir en ellas las aspiraciones regionalistas. En el mismo sentido se expresaron los señores Bertran de Abadal, Bertrán y Musitu, Haverntos, Ruig y Cadafalch y Cambo. Habíamos en defensa de la abstención, el Sr. Carner y yo.

El Sr. Bertran de Amat y otros monárquicos asistentes a la reunión, recabaron su independencia para concurrir a las recepciones reales; y en definitiva se acordó, y se hizo pública manifestación, de que el regionalismo se abstendría oficialmente de concurrir a ninguna recepción colectiva relacionada con dichas recepciones.

Los motivos que alegue yo en defensa de mi opinión fueron que, por conducto inductivo y de una manera cierta, sabíamos los que desempeñábamos el cargo de Diputado, que no se pensaba en absoluto en hacer ninguna concesión, ni adoptar medida alguna encaminada a la autonomía de Cataluña, ni a las soluciones económicas reclamadas por las Sociedades de Barcelona, y que las esperanzas concebidas con la venida del Rey, serían un engaño, y que, en tales circunstancias, de ninguna manera consideraba político ni patriótico realizar actos de adhesión a la dinastía, o que como tales pudiesen interpretarse, y que para poder prescindir de los actos de acatamiento que se exigían como a preinam, renunciaria con gusto a hacer otra vez a las instituciones una reclamación mas que de habíamos ya sabido no había de ser atendida ni poco ni mucho.

Añadi que reprochaba que se hiciesen actos de protesta catalanista, preparados anticipadamente de acuerdo con los personajes patinatos, y que lo único que aquí se iba a lograr era una aparatoso recepción real encaminada principalmente a la destrucción del regionalismo y de los republicanos; y, por último, manifesté que, cualesquiera que fuesen mis ideas, si yo hubiese tenido seguridad o creencia fundada de que se iban a dar a Cataluña medidas efectivas de autonomía, o de progreso efectivo en este sentido, como, por ejemplo, la Diputación única con concierto económico y el puerto franco o la zona neutral, yo, como Diputado por Barcelona, no dudaría un instante en ponerme al lado del Rey; pero que en el caso presente creía de mi deber abstenerme y me abstendría; y que en este sentido, oficial y privadamente, habíamos hablado con los representantes del Poder público los Diputados por Barcelona.

El Sr. Bertrán y Musitu y otros señores asistentes a la reunión, me contestaron que, dado el espíritu entusiasta que reinaba entonces en Barcelona, nos quedaríamos solos media docena, a lo que contesté que, media docena o más, conservaríamos nuestras ideas de las que otro día surgirán un bien para el país, que quedarían anuladas si tomábamos parte en la recepción real.

El resultado fué el acuerdo de abstención oficial colectiva; y a instancia de muchos compañeros de la reunión, salí hacia Madrid para poner en comunicación el espíritu reinante entre nosotros, con el de los demás Diputados regionalistas que estaban en el Congreso.

Con pena escribí, recién llegado a la Corte, la triste impresión que me produjeron los catalanes que allí trataban asuntos propios o de clase, aprovechando la venida del Rey a Barcelona. Era de un efecto antipatriótico deplorable. Invito a los señores Prat de la Riba y Carner a publicar las cartas que con tal motivo les escribí, si lo creen conveniente.

Apoyado en los bancos del Congreso, mortificado por las pulas de los antinacionalistas a causa del recibimiento que se preparaba al Rey, fui llamado a conferencia por el Sr. Maura por mediación de un compañero muy conocido, al despacho de la Presidencia del Consejo. Llámame aparte, y me pidió que lealmente le diese mi opinión sobre el espíritu de Barcelona y de los regionalistas, relacionado con el viaje del Rey. Así lo hice, no con la humildad que convencionalmente me corresponde, sino con la dignidad de la alta representación que mi ciudad nativa inmerecidamente me ha confiado, repitiendo los mismos, exactamente los mismos conceptos, que en la reunión de la «Liga». Le dije mas: le dije que a nosotros los catalanistas nos iban a dividir de momento con el viaje del Rey; pero que era esta una carta que se jugaba la dinastía y que de momento la resultaría un éxito, mas como después nada haría ni podría hacer el Gobierno, produciría un gran desengaño en toda Cataluña, con descredito de las mismas instituciones. Apelo nuevamente a las cartas que al salir de la conferencia escribí a los referidos señores Carner y Prat, con los que entonces iba de acuerdo.

Lo del recibimiento del Rey y su éxito en aquel momento, son hechos bien notorios. Lo que no lo es y es preciso que lo sea, son los preliminares del acto de algunos regionalistas del Ayuntamiento.

Los concejales regionalistas conservadores fueron llamados a una reunión a casa del Sr. Peila, para acordar la recepción del Rey en las Casas Consistoriales. Se convocó después otra reunión en la «Liga», llamando a los concejales liberales. En esta reunión, según dijeron varios de los concurrentes, manifestó D. Alejandro María Pons, que, de acuerdo con las autoridades correspondientes, en el acto de la recepción del Rey en el Ayuntamiento se permitiría a uno de los concejales regionalistas hablar en favor de sus ideas. No quisó encargarse de hacerlo el Sr. Abadal, a quien, por su edad y por los cargos superiores que ha desempeñado, correspondía, fundando su negativa en el acuerdo de abstención tomado por la «Liga». A pesar de esto, los conservadores acordaron asistir al acto, y después de disuelta la reunión se encargó de pronunciar el discurso convenido el concejal más joven, por el poderosísimo motivo de ser también joven el Rey (!!!)

Varios de los convocados a la reunión manifestaron que ellos no asistirían al acto de ningún modo, para no faltar a lo convenido y para no infringir el acuerdo tomado por la «Liga» y solemnemente publicado. Como yo no estaba allí, lo voy a testimoniar de los señores Carner, Giralt y Pijuan, que estaban y así me lo contaron.

Todos sabemos la polvareda y las protestas y adhesiones que motivó el acto, según la interpretación que cada cual le dió. Después de haberse marchado el Rey y cuando aún no se habían enfriado las esperanzas que hizo concebir su recibimiento, los individuos dinásticos y conservadores de la Junta de la «Liga», disgustados por el acuerdo de abstención anterior, plantearon la cuestión de confianza, y propusieron en la primera sesión que dimitiera la Junta en pleno y se acudiese a elecciones generales. Entonces fué cuando se nombró la Comisión mediadora y cuando ésta propuso la creación de un Directorio, y se hizo la candidatura oficial. Para la formación de esta candidatura, nadie, absolutamente nadie, me consultó ni se puso en ella ni no estaba allí, lo voy a testimoniar de los señores Carner, Giralt y Pijuan, que estaban y así me lo contaron.

Todos sabemos la polvareda y las protestas y adhesiones que motivó el acto, según la interpretación que cada cual le dió. Después de haberse marchado el Rey y cuando aún no se habían enfriado las esperanzas que hizo concebir su recibimiento, los individuos dinásticos y conservadores de la Junta de la «Liga», disgustados por el acuerdo de abstención anterior, plantearon la cuestión de confianza, y propusieron en la primera sesión que dimitiera la Junta en pleno y se acudiese a elecciones generales. Entonces fué cuando se nombró la Comisión mediadora y cuando ésta propuso la creación de un Directorio, y se hizo la candidatura oficial. Para la formación de esta candidatura, nadie, absolutamente nadie, me consultó ni se puso en ella ni no estaba allí, lo voy a testimoniar de los señores Carner, Giralt y Pijuan, que estaban y así me lo contaron.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

La candidatura para la formación del Directorio era ya pública entre los catalanistas y en todas partes, cuando fui llamado a una reunión, que los elementos liberales de la «Liga» celebraron en casa del Sr. Carner, individuo de la Comisión mediadora.

Allí supe por los señores Carner y Ventosa, Vocal uno y Secretario el otro de la Junta de la «Liga», que la candidatura oficial del Directorio la componían los señores Rusiñol, Prat, Abadal, Cambo y Carner, y que los liberales consideraban que en la candidatura no había ponderación de fuerzas; que, a su juicio, habían incluido en ella al Sr. Carner a manera de reclamo liberal y como prisionero de guerra, y que reprobaban mi eliminación del Directorio. Pidieronme que cor lo que se ve, la había hecho muy cresta y no era ya persona grata.

«Otro despacho de Tánger dice que ha circulado por aquella ciudad el rumor de que varias fracciones de las kábilas de Anguera, Wad-Ras y otras, han expresado su disgusto a Raisuli por el tujo que ostenta, y han solicitado de él que comparta con ellos sus bienes, pues de lo contrario le atacarán».

«Está vist que aquestos senyors moros entenen el socialisme de la mateixa manera que nosaltres».

«Y que axò de l'espanyolització del món ens ho hem emprès ab tant brillo que ja la fem per alt y per baix. Que per ella ja no havia Pirineos era cosa sabuda. Lo que 'ns faltava saber era que tampoc hi ha Estrecho».

«L'emperador Guillem, què's home que m'fet expres per locar tota mena de lectes y tota mena de campanes, ha condecorat ab la ordre Pro Mérito als generals Stoesel y Nogi, com un homenatge a son respectu y antitètic brat, palesament demostrat en l'atac y defensa de Port Arthur, quines peripècies sembla que l'han diverat una pila».

«El valor no té patria, s'haurà dit tot pas-santse 'ls bigotis per la pedra esmoladora. Demà'm faré fer un nou uniforme que del costal dret serà japonès y del esquerre rus. Y faré que els dimes de la cort també del portin, maldament l'escot els en calgui de menos. Dirán que encenc un ciri a Sant Miquel y un altre al diable. Y què? Axò no compromet a res. Tan de boquilla hagués sigut aquell altre, l'hispano, de: tanto montal...»

MENUT

«Otro despacho de Tánger dice que ha circulado por aquella ciudad el rumor de que varias fracciones de las kábilas de Anguera, Wad-Ras y otras, han expresado su disgusto a Raisuli por el tujo que ostenta, y han solicitado de él que comparta con ellos sus bienes, pues de lo contrario le atacarán».

«Está vist que aquestos senyors moros entenen el socialisme de la mateixa manera que nosaltres».

«Y que axò de l'espanyolització del món ens ho hem emprès ab tant brillo que ja la fem per alt y per baix. Que per ella ja no havia Pirineos era cosa sabuda. Lo que 'ns faltava saber era que tampoc hi ha Estrecho».

«L'emperador Guillem, què's home que m'fet expres per locar tota mena de lectes y tota mena de campanes, ha condecorat ab la ordre Pro Mérito als generals Stoesel y Nogi, com un homenatge a son respectu y antitètic brat, palesament demostrat en l'atac y defensa de Port Arthur, quines peripècies sembla que l'han diverat una pila».

«El valor no té patria, s'haurà dit tot pas-santse 'ls bigotis per la pedra esmoladora. Demà'm faré fer un nou uniforme que del costal dret serà japonès y del esquerre rus. Y faré que els dimes de la cort també del portin, maldament l'escot els en calgui de menos. Dirán que encenc un ciri a Sant Miquel y un altre al diable. Y què? Axò no compromet a res. Tan de boquilla hagués sigut aquell altre, l'hispano, de: tanto montal...»

MENUT

«Otro despacho de Tánger dice que ha circulado por aquella ciudad el rumor de que varias fracciones de las kábilas de Anguera, Wad-Ras y otras, han expresado su disgusto a Raisuli por el tujo que ostenta, y han solicitado de él que comparta con ellos sus bienes, pues de lo contrario le atacarán».

«Está vist que aquestos senyors moros entenen el socialisme de la mateixa manera que nosaltres».

«Y que axò de l'espanyolització del món ens ho hem emprès ab tant brillo que ja la fem per alt y per baix. Que per ella ja no havia Pirineos era cosa sabuda. Lo que 'ns faltava saber era que tampoc hi ha Estrecho».

«L'emperador Guillem, què's home que m'fet expres per locar tota mena de lectes y tota mena de campanes, ha condecorat ab la ordre Pro Mérito als generals Stoesel y Nogi, com un homenatge a son respectu y antitètic brat, palesament demostrat en l'atac y defensa de Port Arthur, quines peripècies sembla que l'han diverat una pila».

«El valor no té patria, s'haurà dit tot pas-santse 'ls bigotis per la pedra esmoladora. Demà'm faré fer un nou uniforme que del costal dret serà japonès y del esquerre rus. Y faré que els dimes de la cort també del portin, maldament l'escot els en calgui de menos. Dirán que encenc un ciri a Sant Miquel y un altre al diable. Y què? Axò no compromet a res. Tan de boquilla hagués sigut aquell altre, l'hispano, de: tanto montal...»

MENUT

«Otro despacho de Tánger dice que ha circulado por aquella ciudad el rumor de que varias fracciones de las kábilas de Anguera, Wad-Ras y otras, han expresado su disgusto a Raisuli por el tujo que ostenta, y han solicitado de él que comparta con ellos sus bienes, pues de lo contrario le atacarán».

«Está vist que aquestos senyors moros entenen el socialisme de la mateixa manera que nosaltres».

«Y que axò de l'espanyolització del món ens ho hem emprès ab tant brillo que ja la fem per alt y per baix. Que per ella ja no havia Pirineos era cosa sabuda. Lo que 'ns faltava saber era que tampoc hi ha Estrecho».

«L'emperador Guillem, què's home que m'fet expres per locar tota mena de lectes y tota mena de campanes, ha condecorat ab la ordre Pro Mérito als generals Stoesel y Nogi, com un homenatge a son respectu y antitètic brat, palesament demostrat en l'atac y defensa de Port Arthur, quines peripècies sembla que l'han diverat una pila».

«El valor no té patria, s'haurà dit tot pas-santse 'ls bigotis per la pedra esmoladora. Demà'm faré fer un nou uniforme que del costal dret serà japonès y del esquerre rus. Y faré que els dimes de la cort també del portin, maldament l'escot els en calgui de menos. Dirán que encenc un ciri a Sant Miquel y un altre al diable. Y què? Axò no compromet a res. Tan de boquilla hagués sigut aquell altre, l'hispano, de: tanto montal...»

MENUT

«Otro despacho de Tánger dice que ha circulado por aquella ciudad el rumor de que varias fracciones de las kábilas de Anguera, Wad-Ras y otras, han expresado su disgusto a Raisuli por el tujo que ostenta, y han solicitado de él que comparta con ellos sus bienes, pues de lo contrario le atacarán».

«Está vist que aquestos senyors moros entenen el socialisme de la mateixa manera que nosaltres».

«Y que axò de l'espanyolització del món ens ho hem emprès ab tant brillo que ja la fem per alt y per baix. Que per ella ja no havia Pirineos era cosa sabuda. Lo que 'ns faltava saber era que tampoc hi ha Estrecho».

«L'emperador Guillem, què's home que m'fet expres per locar tota mena de lectes y tota mena de campanes, ha condecorat ab la ordre Pro Mérito als generals Stoesel y Nogi, com un homenatge a son respectu y antitètic brat, palesament demostrat en l'atac y defensa de Port Arthur, quines peripècies sembla que l'han diverat una pila».

«El valor no té patria, s'haurà dit tot pas-santse 'ls bigotis per la pedra esmoladora. Demà'm faré fer un nou uniforme que del costal dret serà japonès y del esquerre rus. Y faré que els dimes de la cort també del portin, maldament l'escot els en calgui de menos. Dirán que encenc un ciri a Sant Miquel y un altre al diable. Y què? Axò no compromet a res. Tan de boquilla hagués sigut aquell altre, l'hispano, de: tanto montal...»

MENUT

«Otro despacho de Tánger dice que ha circulado por aquella ciudad el rumor de que varias fracciones de las kábilas de Anguera, Wad-Ras y otras, han expresado su disgusto a Raisuli por el tujo que ostenta, y han solicitado de él que comparta con ellos sus bienes, pues de lo contrario le atacarán».

«Está vist que aquestos senyors moros entenen el socialisme de la mateixa manera que nosaltres».

«Y que axò de l'espanyolització del món ens ho hem emprès ab tant brillo que ja la fem per alt y per baix. Que per ella ja no havia Pirineos era cosa sabuda. Lo que 'ns faltava saber era que tampoc hi ha Estrecho».

«L'emperador Guillem, què's home que m'fet expres per locar tota mena de lectes y tota mena de campanes, ha condecorat ab la ordre Pro Mérito als generals Stoesel y Nogi, com un homenatge a son respectu y antitètic brat, palesament demostrat en l'atac y defensa de Port Arthur, quines peripècies sembla que l'han diverat una pila».

titeix l'alegat de les aspiracions més radicals, que informen aquell nucleu patriòtic.

</

formaven el programa, exità l'entusiasme del triat auditori congregat per escoltar-lo.

Rebi nostra coral felicitació.

De retorn de una excursió per les capitals d'Europa, la distingida artista Na Maria Pichot de Gay donarà un concert en el Teatre de Novetats el dia 16 del mes que som.

L'efecte entusiàstic que en el concert de l'any passat causà ella a nostre públic per la magistral manera d'interpretar als grans compositors, el veí a aquesta volta acompanyada de una pianista de tanta valia com ho és la Maria Lluïsa Ritter i sobre tot l'interessant del programa, que resulta, per lo que toca a la part de piano i cant, com un compendi d'història musical en aquest gènere, fa esperar que el teatre presentarà l'aspecte de solemnitat artística, molta més solemnitat artística que la de que "na paraven els diaris locals pel debut del tenor Marconi ab el *Rigoletto* de Verdi.

Veu aquí el programa que per sa importància ens complaïem en publicar ab tota extensió:

Primera part.
Fantasia cromàtica y fuga, Bach.
Aire variat, Haendel. (Senyoreta Ritter).
«Adelaide», Beethoven.

«Gla il sole del Gange», Scarlatti.
«Per la gloria», Bononcini.
«Caro mio ben», Giordani.
«Danza, danza», Durante. (Senyora Gay).

Segona part.
Carnaval, Schumann. (Senyoreta Ritter).
Preambul. — Pierrot. — Arlequin. — Valse noble. — Eusebius. — Florestan. — Coquette. — Replique. — Papillon. — Lettres dantes. — Chiarina. — Chopin. — E-trella. — Reconnaissance. — Pantalon et Colombine. — Valse allemande. — Paganini. — Aveu. — Promenade. — Marche des Davidbündler contre les Philistins. — Les amours d'une femme, Schumann. (Senyora Gay).

Al-je fait un rêve. — Noble esprit, pensee altiere. — Mon cœur tu feras tu deutes. — Ah! viens calmer ma fievre! — L'aube rayonne. — Tu veux lire dans mes yeux ce doux secret. — Cios ta paupiere. — Ah! pleurs amers, douleur éternelle!

Tercera part.
«Mauve liehe ist grun», Brahms.
«Dans ton pays si plein de charmes», Borodine.
«Je t'aime». — «Dans les bois», Grieg. (Senyora Gay).
«Dos estudios», Chopin.
«Rapsodia núm. 12», Liszt. (Senyoreta Ritter).

F. A.

Borsa de Barcelona

Moviment de la setmana del dia 7 al 12 de janer de 1905

Cambis, Efectes públics, Obligacions y Accions	Direcció	Dinabte	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous
Cambi de Londres	—	33 10	33 10	33 00	32 90	32 70
Cambi de París	—	33 75	33 60	33 20	32 80	32 10
Deute Interior fi de mes, 4 %	—	77 00	77 07	77 20	77 22	77 37
Id. Amortizable fi de mes, 5 %	—	98 30	98 30	98 45	98 75	98 65
Emprestit Municipal 1891 y 1900, 5 %	—	—	—	97 50	—	—
Id. id. 1899, 4 1/2 %	—	—	—	88 00	88 00	—
Oblig. Fer. N. Espanya A. a V. T. 5 %	—	102 00	102 25	102 65	102 85	102 85
Id. id. Minas S. Joan gar. Nord, 3 1/2 %	—	77 75	77 50	77 50	—	—
Id. id. T. B. y F. 2 1/2 %	—	57 50	57 25	57 25	57 35	57 65
Id. id. Mad. Sar. y Ala. Serie A, 5 %	—	103 75	—	104 00	104 25	104 25
Id. id. Mad. Sar. y Ala. Serie B, 4 1/2 %	—	101 25	101 25	101 35	101 50	—
Id. id. Mad. Sar. y Ala. Serie C, 4 %	—	92 35	92 35	92 50	92 50	—
Id. id. Mad. a Bar. Reus y Roda, 2 1/2 %	—	56 35	56 35	56 35	56 50	—
Id. id. Alm. Val. y Tarr. adhor. 3 %	—	74 85	74 75	75 00	74 85	75 00
Id. id. Med. Zam. Ore. Vi. 1880 a 1882	—	50 00	49 50	49 75	49 75	—
Id. Canal d'Urgell	—	79 00	79 00	79 00	—	—
Accions Fer. Mediana a Zam. Orense y Vigo.	—	24 00	23 30	23 50	23 80	24 50
Id. id. Nord d'Espanya	—	52 40	52 50	53 00	53 10	54 40
Id. id. Madrid, Saragossa y Alacant.	—	86 25	86 50	87 10	87 10	88 10

Fermosa, fermosa y fermosa, son les soles paraules que poden escriure al parlar del moment actual de totes les Borses del món. Res hi fa que després de la caiguda de Port Arthur sembli que "la rusos tenen fort empenjo en seguir la guerra a outrance"; les Borses magistralment fan el seu camí.

La nostra segueix aquesta tònica general, si bé la perdé un moment el dia 12, a la nit, al correr la nova de la mort repentina del general Azcárraga. Però desmentida que fou, tornaren als cambis anteriors, y "la passament per ull cotisant preus molt més alts. Els ferrocarrils son els que porten la devantera, animats per les cotisacions de la plassa de París, cada dia més fermes, degut, sens dubte, a la molta baixa que han tingut els francs.

MOVIMENT AUTONOMISTA Catalunya

Vilob. — La Gaceta Vigatana ha inaugurat a primer d'any les reformes que anunciava y que li donen preuat interès.

Per la seva banda la Associació «Catalunya Vella» efectua'l jorn de capdany l'acte de donar possessió en la Junta directiva als nous senyors elegits darrerament. La citada directiva queda constituïda per aquest any en la forma següent: President, D. Josep Patjó y Vilas; Vicepresident, D. Eduard Subirà; Bibliotecari, D. Jaume Oms; Comptador, Joaquim Benet; Tresorer, D. Albert Vilarrasa; Secretari primer, don Lluís Bayes, y Secretari segon, D. Ramón Farrés.

El mateix dia quedaren elegides y constituïdes les comissions executives de les seccions agrícola, artística y industrial y comercial, y l'altre diumenge la de la secció excursionista, qu' es molt nombrosa y està molt animada.

Les obres que s' fan en el local van avançant tant depressa com es possible, puix torba en gran manera les de paleta y pintor aquest rigor de temps. No obstant, es casi segur que podran inaugurar-se a finals de mes les vetlles dramàtiques. El dia de la Candelera, ters aniversari de fundació de l'Associació, se farà, com de costum, la sessió inaugural, que serà tant o més solemne que les anys anteriors. El discurs ha sigut encarregat al Dr. D. Martí Genís y Aguilà. La lectura de la Memoria reglamentaria toca al Secretari i xent, don Joan Píxet.

Vilafranca del Penadés. — Havent pres possessió dels seus càrrecs els nous individus que foren elegits per formar part de la Junta directiva en el «Centre Català», aquest any ha quedat constituïda en la següent forma: Marià C. Roig, President; Ramon Puig y Bosch, Vicepresident; Félix Cusiñé, Tresorer; Lluís Guasch, Bibliotecari, y Román Castells, Secretari.

Girona. — En la Junta general celebrada últimament pel «Centre Català» de Girona y sa comarca foren elegits pel càrrec de Vicepresident, D. Joan Viñas; Tresorer, D. Joaquim Ordeix; Vocal segon, D. Felip Solà, y Secretari primer, D. Emili Verdaguier. Foren també aprovats els comptes del any 1904.

Tarassà. — El dia de capdany el chor de la «Agrupació Regionalista» donà'l seu concert anyal, fent ben patents els avenços que ha conseguit.

En el programa hi anava aplegada la música de Mendelssohn, Bach y Beethoven. L'assos, ab la nostra, representada per composicions de Vives, Millet, Clavé, Longueras, Borrás de Palau, Morera. Totes les composicions, interpretades pels orfeonistes, valgueren an ells y al seu Director, el refinat artista Sr. Longueras, sincers aplausos.

Finides ja les diades de Nadal a la

«Agrupació Regionalista», s'han reprès les interessants conferències que s'hi venen donant.

Ha aparegut en aquesta ciutat un nou setmanari catalanista. Se titula *Esprit Jove*, y le desitjem llarga vida.

Granollers. — El darrer diumenge en l'«Associació Catalànica Bruniquer», don Daniel Roig y Pruna, del «Aplec Catalànica» de Barcelona, donà una conferència sobre'l tema «Unitat y varietat».

El Sr. Guardiola, de l'Associació, va presentar al conferenciant, el qui començà estudiant el concepte de l'unitat que encarna l'Estat espanyol, unitat legal, però impossible dintre les necessitats dels pobles y dintre la vida econòmica y social de les comarques. Combatí després l'unitat lleigística, la religiosa y la lingüística. Pera fer després l'apologia del règim autòmic, que ve a tornar a la naturalesa la lliure expansió de la vida.

Acabà'l Sr. Roig la seva interessant conferència excitant a treballar per la consecució de l'autonomia, que ns ha de portar l'avenç y la riquesa públiques y el progrés moral y material. Fou molt aplaudit y felicitat.

Tot seguit el Sr. Guardiola donà les gràcies a la nombrosa concurrència, que sortí altament satisfeta.

Barcelona

Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou. — Ha quedat aplasat per a'l dia 21 del actual l'acte d'inauguració del nou local d'aquesta Associació, que devia tenir lloc aquesta nit.

Lliga Regionalista de Gracia. — El darrer diumenge va fer Junta general aquesta entitat, posant-se manifest l'estat prosper de la Societat y un entusiasme y unitat de mires entre 'ls seus nombrosos socis, verament exemplars.

Tots els actes de la Junta directiva passada foren aprovats per unanimitat, y la nova fou elegida per aclamació, afirmant-se en mitj dels aplaudiments y aclamacions de la concurrència, que'l criteri de la «Lliga» es l'unió de tots els elements autonomistes, per treballar fins assolir el triomf de les reivindicacions nacionalistes de Catalunya.

La nova Junta directiva ha estat constituïda de la següent manera: President, D. Francisco Samós; Vicepresident, don Manuel Valls; Tresorer, D. Miquel Carreiras; Secretari, D. Pere Valls; Vicesecretari, D. Manuel Capdevila; Bibliotecari, D. Josep Maria Rabell; Vocal s. D. Francisco Jordana. D. Francisco Guasch, D. Artur Mora y don Benet Pérez, Vocal delegat per la nova Secció de Joves, D. Artur González.

L'Educació Catalana. — Estan molt avançats els treballs per la publicació d'una revista pedagògica que portarà aquest títol.

Untó Catalanista. — Aquesta entitat ha traslladat el seu hostatge social, a la Ronda de la Universitat, 15, principal.

Aplec Catalanista. — Aquesta nit a les deu, se celebrà en el local d'aquesta societat (Portaferrissa, 8, principal), una vetllada literari-musical.

Festa nacionalista. — Sembla que hi ha el propòsit, entre diferents entitats autonomistes, de celebrar, per la diada de Sant Jordi, que enguany s'escaurà en el primer dia de Pasqua, una solemne festa nacionalista.

Institut Obrer Català. Escoles del Districte Sisè. — Aquesta nit a les deu, es donarà en el local d'aquesta entitat, la primera d'una sèrie de conferències setmanals que anirà a càrrec de coneguts personalitats en les ciències y en les arts, essent la primera desenvolupada pel distingit president de dita societat, nostre amic el Dr. D. Jeroni Estrany, versant sobre'l tema «La ciència a la escola».

Sano Nova. — No havent-se pogut celebrar el diumenge passat reunió general, se celebrà demà dia 15, a las quatre en punt de la tarde, en la que s'han d'aprovar els reglaments interiors y nomenar tresorer y un vocal.

Ateneu Obrer del Districte Segon. — Dijous vinent se rependrà en aquest Ateneu la sèrie de conferències que va ser sospesa ab motiu de les passades festes de Nadal.

La primera de les conferències ha sigut confiada al incansable nacionalista Dr. don Narcís Fuster.

Nova Cathalonia. — Gran animació hi hagué el dia dels Reis a la tarde en el local d'aquesta Societat ab motiu de repartir-se regals als nois y noies del «Orfeo».

Començà la festa ab un concert vocal que donaren les tres seccions del «Orfeo», dirigides per son mestre. En Manuel Martí, a qui se li donaren moltes enhorabones pels avenços que fan els orfeonistes. Casi totes les composicions cantades hagueren de repetir-se per complaure a la molta insistència del públic.

La professora donya Palmira Coll també fou felicitada per sa bona direcció de les classes de cant y solfeig y pel bon gust y art ab que cantà el solo de la cançó «Sant Ramon».

Després se repartiren joguines y dolços als nois y noies, y a les senyores, imperdibles y capses de bombons.

Acabà la festa cantant l'himne nacional, que tothom se l'escoltà dret y descobert, cridant visques a Catalunya, al «Orfeo» y a la Societat.

L'enhorabona als mestres y als entusiastes socis del «Nova Cathalonia» per l'obra de cultura y patriòtica que estan fent en la barriada del Poble Sec.

Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria. — Demà a dos quarts d'onze del matí En Joan Bardià donarà en aquest local, la VII lliçó sobre la «Teoria de les nacionalitats», continuant l'estudi dels factors primaris.

NOVES

L'axerit periòdic *En Patufet* ha passat a ser propietat del editor de nostre benivolgut confrare *«Cu-cut!»*, havent introduït en la primera de les esmentades publicacions notables reformes, lo propi en el seu format que en la part de text y d'il·lustracions, que segurament li augmentaran el favor que ja li dispensava'l públic, especialment el petit, a quina educació y esbarjo esta especialment consagrat *En Patufet*.

Dintre de poch temps apareixerà publicada, en artístic volum, una novela del jove y celebrat escriptor En Josep Morató, titulada *Arran del Cingle*.

Provablement, dintre del present mes, començarà al Teatre Romea els ensatjos d'un drama en tres actes, titolat *De bon temps*, original de nostre company y amic En Manel Folch y Torres.

S'ha publicat la novel·la barcelonina *En Mitja Galta*, de D. Joan Pons y Massaveu, edició de l'*Il·lustració Catalana*. Preu, l'50 pessetes.

L'acreditada Farmacia Morelló ha editat, per obsequi als seus clients, uns calendaris de pared, severs y de bon gust, en els que, reproduïda per fotografat, se veu una voltor de nois ensenyant capses de Pastilles Morelló.

A més del calendari, reparteix també la mateixa casa uns anuaris de butxaca, primorosament encuaderats, en els que hi ha un petit dietari, estats per balanços de fi de mes, lliaps y diferents curiositats.

El bon gust y l'expansió d'aquests obsequis indiquen el favor de que disfruten els productes de la casa.

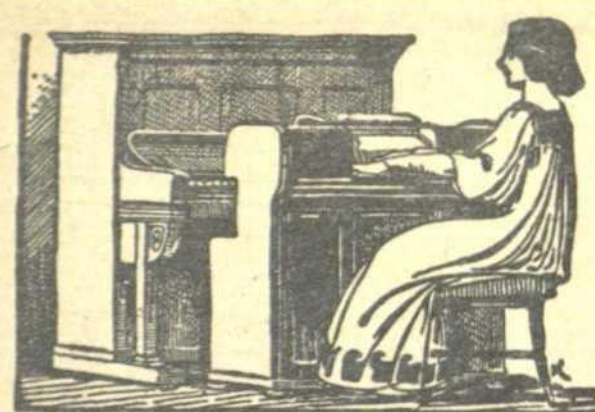
AVIS D'ADMINISTRACIÓ

Se prega als Srs. Suscriptors que posin en conexement d'aquesta Administració, a'un modo directe y immediat, qualsevol retràs o deficiència que observin en la rebuda del periòdic, lo que'ls hi serà agraït.

Al mateix temps, pera fugir del agomolament de treball dels darres dies de trimestre, l'Administració d'EL POBLE CATALÀ servirà immediatament el periòdic, y sense recarrec, a quantes persones s'hi suscriguin desde ara pera'l vinent trimestre, que comença a primer de febrer.

PASTILLES MORELLÓ

Obren per inhalació dels agents antissèptics y balsàmics que desprenen a mida que van disolventes en la boca. — Curen refredats, tos, catarros, asma, bronquitis y demés afeccions de l'aparell respiratori. — Indispensable als que han de cansar la veu y als qui llurs ocupacions els obliguen a sofrir cambis de temperatura. **Se venen a casa tots els apotecaris.**

LA PHONOLA

Es l'aparell més perfecte y el que posseïx majors recursos entre tots els coneguts pera donar expressió personal a la música. Maneig facilísim. Adaptable a tots els pianos. Lloguer de rotllos de música. Vendes al comptat y a plassos.

Detalls: A. Badia (Societat en Comandita)
Plassa Real, núm. 3; BARCELONA

DICCIONARI CATALÀ

Redactat y ordenat per J. Aladern. Ha sortit el quadern 24. S'admeten subscripcions: Balmes, 71. Venda en les principals llibreries y en els kioscos del SOL.

BONS VINS OLI PUR MARCA PRAT

* DE J. PALAU *
Rambla de les Flores, 16. Telefon 675

Xampany, Cognac y Licors

Vins de taula y olis de cullita propia y dels principals centres vinícoles. PREUS MOLT REDUÏTS

La Corbateria Moderna DE P. BASTIDA

7, Canuda, 7

Corbates
Camisos
Colls
Mitjons
Elastics
Tovalloles
Guants
Betonadures
Mocadors
Paraigues
Gensers de Pant

MÉS BARATO QUE JO, NINGÚ

SUBASTA SALÓ MURILLO

MODES F. AMORÓS

Carrer Nou de Sant Francesc, 3, 3.
CONFECCIONS Y ABRICS

DEMANIS pera 'ls NÈNS DEBILS, RAQUITICS Y ESCROFULOSOS el VI IODO - TANIC - FOSFATAT AMARGÓS

que fortaleix, enrobusteix y purifica, substituint a ventatja l'oli de fetje de bacallà y ses emulsions. Farmacia Amargós. Plassa Santa Agna, 9, cantonada carrer de Santa Agna.

PAPER DE FUMAR DIUMENGE

Rambla del Centre, número 30

ROBUSTINA DURAN Y ESPAÑA

Eficacia immediata en Anemia, Neurastenia, Depressions nervioses, Clorosis, Debilitat, Atonia gastrica, Escrofulisme. — Depòsits: Farmacies de Genové, Rambla Centre, davant del Liceu, y de Durán y España, Valencia. 278, dreta Ensanxe, al peu del Passeig de Gracia

AIGUA DE VILAJUIGA

Bicarbonatada, Sódica, Lítica Varietat: Clorurades, Sódiques

LA MES RICA EN LITINA

Autorizada per Real ordre de 4 de juliol de 1904 y analizada pels doctors R. Rodríguez Méndez, B. Oliver Rodés y P. Ferrer Piera

Reconeguda l'Aigua de Vilajuiga com precíu agent terapèutic, recomanant els principals metges el seu us: «... molt indicat en les afeccions del ventrell, fetge, bida, pancreas, nei com en els catarros de les vies genit-urínaries y respiratòries y en les malalties cròniques de la pell.

També és molt útil en els estats de debilitat, agotament, diabetes, diatesis urica, gola y sempre que convingui sostenir les forces y evitar les auto-intoxicacions, com en la tuberculosi, cagueries, etc.

Els individus sans, en especial els debilitats de les grans capitals, poden fer us d'aquestes aigues com beguda ordinària y per temps indefinit...»

DR. R. RODRÍGUEZ MÉNDEZ.

De venda en tots els Dipòsits d'Algues Minerals, Drogueries y Farmacies Demanis en els principals Restaurants (hi han mitjes ampelles)

Agent dipositari: JOSEP ESCUDER; Carrer de Bailén, 95, baixos

CREMA CASALLACS

GUST AGRADABLE preferida pels senyors Metjes al oli de fetje de bacallà y ses emulsions.

Dipòsit: FARMACIA DE SANT AGUSTÍ. Carrer del Hospital, números 42 y 44. — BARCELONA

RELLOTGES • LAMPARES MOBLES

A PLASSOS: SENSE FIADOR

ALEXANDRE DIRAT: SANT PAU, 52 Y 54. Y MENDIZÁBAL, 28

OCASIÓ

El Sr. Barnils y del Rio, participen al públic, que desde avui començarà una verdadera LIQUIDACIÓ en sos magatzems, RIERA DE SANT JOAN, 27, ab una gran ventatja de preus sobre 'ls coneguts, tan en articles blancs, desde 5 pessetes pesa de 20 metres, fins de mes bons, com en articles de dibuix a preus de saldo.

CONTRA LA TOS * ÈXIT ADMIRABLE

Axarop del Dr. Villegas
(A BASE DE BROMOFORMO Y HEROINA)

Alivia al acte y cura tota classe d'efectes bronquials. Els catarrosos, els físics, els asmàtics, els disneics y quants pateixin ronquera, fadiga o expectoració deuen usarlo com a remei radical segur y exclusiu. — Demanis en Farmacies

D. ANTONI PAR

NOTARI ha traslladat el seu despatx al Carrer de Fontanella, 16, 1.º

Tipografia «La Acadèmica», de Serra germans y Russell, Ronda Universitat, 6

JAUME CARNER ADVOCAT

ha traslladat el seu despatx al carrer de Trafalgar, n.º 10, principal, 2.º

CABANELLAS Y C.ª

BANCA • VALORS • CUPONS
Rambla del Centre, 9, y Arolas, 9

DR. UMBERT

especialista en les mal lties de la pell y cabell. Consulta de dues a cinc, y a hores convingudes. Canuda, 26, 1.º

Rentada y bugada depressa de la roba blanca, sense foc, ab el Llexiu "Estrella-Conejo" líquit

Primera y única important fàbrica en Espanya • Fundada en 1895

EL CONEJO. S. CASAMITJANA MENSA
CRISTINA, 13 - BARCELONA

Exigixis la meua firma y la marca Conejo en el precinte de cada ampolla